

Bryssel den 13 maj 2026
(OR. en)

9116/1/26
REV 1

Interinstitutionellt ärende:
2026/0068 (COD)

COMPET 555
IND 326
MI 454
MAP 105
FDI 11
TRANS 299
CLIMA 254
ENV 486
ENER 239
ECOFIN 602
UD 136
POLCOM 170
CODEC 875

NOT

från: Rådets generalsekretariat

till: Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet

Ärende: *Förberedelser inför rådets möte (konkurrenskraft: inre marknaden, industri, forskning och rymdfrågor) den 28 maj 2026*

Förordningen om acceleration av industrins omställning: hur man bäst utnyttjar tillträdet till den inre marknaden genom krav på europeisk preferens och låga koldioxidutsläpp

– *Riktlinjedebatt*

För delegationerna bifogas en bakgrundsnot från ordförandeskapet om ”Förordningen om acceleration av industrins omställning: hur man bäst utnyttjar tillträdet till den inre marknaden genom krav på europeisk preferens och låga koldioxidutsläpp” inför riktlinjedebatten vid konkurrenskraftsrådets möte den 28 maj 2026.

Förordningen om acceleration av industrins omställning: hur man bäst utnyttjar tillträdet till den inre marknaden genom krav på europeisk preferens och låga koldioxidutsläpp**Bakgrund**

EU:s tillverkningssektor stod för 18,3 % av EU:s sysselsättning (eller 30 miljoner människor) och 14,3 % av EU:s BNP år 2024, samtidigt som den också stod för 26,2 % av EU:s utsläpp av växthusgaser. Den spelar därför en central roll för ekonomiskt välstånd, strategiskt oberoende och uppnående av unionens klimatmål.

Trots tillverkningssektorns ekonomiska betydelse har dess andel av BNP minskat under de senaste årtiondena, från 17,4 % år 2000 till 14,3 % år 2024. Sektorn har ställts inför utmaningar till följd av ihållande höga energipriser, global överkapacitet, snedvriden internationell konkurrens, höga kapital- och driftskostnader för avkarbonisering, rättsliga hinder samt långsamma och oförutsägbara tillståndsförfaranden. Allt detta undergräver dess konkurrenskraft och förmåga att avkarbonisera.

Till följd av detta har till exempel produktionsvolymerna i energiintensiva industrier minskat med nästan 20 % sedan 2019, vilket är betydligt mer än i andra tillverkningssektorer, varvid viss produktionskapacitet fortfarande är underutnyttjad och olönsam. Utan brådskande åtgärder för att vända trenden kommer EU att avkarbonisera genom avindustrialisering.

Ren teknik står också inför utmaningar när det gäller konkurrenskraft och sårbarheter i leveranskedjan. Bland de 15 viktigaste typerna av ren teknik är tillverkning av batterier, solcellsmoduler och celler de typer av teknik där EU är minst konkurrenskraftigt jämfört med resten av världen. EU importerar omkring 50 % av sin efterfrågan på batterier och 94 % av sin efterfrågan på solcellsmoduler och celler från Kina.

En liknande konkurrensutmaning är också uppenbar i flera leveranskedjor i senare led. Trots de utjämningsstullar som infördes på kinesiska batteriefordon från och med den 30 oktober 2024 blev till exempel handelsbalansen med Kina för personbilar negativ år 2025 (1,2 miljarder euro under första halvåret). Dessutom ökade importen av bildelar från Kina med omkring 4 miljarder euro mellan 2021 och 2025 (+ 66 %) – jämfört med en minskning av exporten till Kina på omkring 50 %. Detta beror på en prisskillnad på 30–35 % mellan europeiska och kinesiska produkter. Denna trend verkar accelerera. 76 000 förlorade arbetstillfällen har redan aviserats bland underleverantörer till fordonsindustrin, och upp till 50 % av produktionen är hotad under de kommande fem åren.

För att ta itu med dessa trender fastställs i förslaget till förordning om acceleration av industrins omställning, som antogs den 4 mars 2026, en ram med åtgärder för att påskynda den industriella kapaciteten och avkarboniseringen i strategiska sektorer, samtidigt som EU:s långsiktiga resiliens och välbefinnande stärks.

Förordningen om acceleration av industrins omställning: införande av riktade krav på europeisk preferens och låga koldioxidutsläpp till stöd för strategiska sektorer

Förslaget består av **tre huvudpelare**: att öka efterfrågan för att skapa pionjärmarknader för rena produkter, att utnyttja den inre marknadens kraft för att locka högkvalitativa utländska investeringar och att påskynda genomförandet av projekt för avkarbonisering.

När det gäller den första pelaren inrättas genom förordningen en ram för utveckling av pionjärmarknader för koldioxidsnåla och unionsproducerade industriprodukter. Detta initiativ syftar till att ta itu med den begränsade efterfrågan som hindrar ökad produktion och investeringar i avkarbonisering. Detta uppnås genom att man utnyttjar den inre marknadens storlek och ökar den produkt efterfrågan som finansieras genom offentliga insatser (offentlig upphandling, auktioner och offentliga stödsystem). Enligt kommissionens motivering återspeglar de föreslagna åtgärderna den internationella utvecklingen och är förenliga med EU:s internationella skyldigheter genom att begreppet ursprung i unionen utvidgas till att omfatta produkter som tillverkas i länder med vilka EU har ingått ett avtal om upprättande av ett frihandelsområde eller en tullunion. Tillträde till offentliga upphandlingsförfaranden beviljas endast anbudsgivare från länder med garanterat tillträde.

Genom förslaget införs krav på koldioxidsnålhet och/eller ursprung i unionen för utvalda produkter inom strategiska sektorer, bland annat

- stål, cement (via betong och bruk) och aluminium när det används inom bygg- och fordonssektorerna,
- el-, hybrid- och bränslecellsfordon och viktiga komponenter,
- en rad olika typer av nettonollteknik.

Dessa övergripande krav kopplar samman förordningen med andra pågående lagstiftningsförslag där sådana begrepp används, såsom förslaget om översyn av normerna för koldioxidutsläpp från personbilar och lätta nyttofordon och förslaget om rena företagsfordon. De skulle gälla för alla förfaranden för offentlig upphandling, auktioner och offentliga stödsystem. För att undvika alltför stora administrativa bördor för ekonomiska aktörer som deltar i upphandlingsförfaranden som omfattas av förordningen om acceleration av industrins omställning skulle efterlevnaden kontrolleras genom ett system med egenförsäkran. Detta tillvägagångssätt säkerställer anpassning till befintliga ramar för offentlig upphandling samtidigt som granskningen begränsas till aktörer som har tilldelats ett kontrakt.

När det gäller ren teknik skulle krav på ursprung i unionen införas genom ändringar av förordningen om nettonollindustrin¹, för att säkerställa att de integreras fullt ut i den ramen. I praktiken skulle befintlig vägledning, såsom den om genomförandet av artikel 28 i förordningen om nettonollindustrin², tillsammans med relevant erfarenhet av genomförandet, bland annat av tillämpningen av ursprungsregler, stödja ett effektivt genomförande av dessa krav.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724.

² Meddelande från kommissionen – *Vägledning om genomförandet av artikel 28 i förordning (EU) 2024/1735 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724 (förordningen om nettonollindustrin).*

Denna ram syftar till att skapa förutsägbara efterfrågesignaler för koldioxidsnåla industriprodukter och samtidigt stärka EU:s tillverkningskapacitet och de strategiska värdekedjorna i linje med rekommendationerna i Draghi-rapporten³.

Strategin är inriktad på strategiska sektorer där kostnaderna för avkarbonisering är höga och priseffekterna i senare led, utan de åtgärder som föreslås i förordningen om acceleration av industrins omställning, skulle vara betydande, vilket skulle öka risken för marknadsmisslyckanden. Den ingår också i en förenklingsagenda, där man när så är möjligt rationaliserar befintliga regler och förfaranden och vid behov bygger vidare på dem.

När det gäller **den andra pelaren** fastställs i förslaget tydliga villkor för utländska investeringar på över 100 miljoner euro i framväxande sektorer (batterier, elfordon, solceller och kritiska råmaterial) för att säkerställa att dessa investeringar skapar ett konkret mervärde, inbegripet skapande av lokala arbetstillfällen av hög kvalitet, främjande av innovation och starkare integration i de europeiska värdekedjorna. Samtidigt syftar det till att säkerställa en lämplig balans mellan initiativets olika pelare för att bevara unionens attraktionskraft för strategiska investeringar och samtidigt minska risken för att investeringar avleds till partnerländer som omfattas av förmånstillträde till den inre marknaden.

Inom ramen för en **tredje pelare** förenklas och digitaliseras genom förslaget tillståndsförfarandet för tillverkningsprojekt genom strategin ”ett projekt, ett digitalt förfarande”. Det påskyndar också ramen för tillståndsgivning för projekt för avkarbonisering inom energiintensiv industri och stöder utvecklingen av industrikluster genom att särskilda områden för acceleration av tillverkningsindustrins omställning utses i varje medlemsstat.

³ Draghi, M. (2024). [*The future of European competitiveness – Part B | In-depth analysis and recommendations*](#).

Diskussionsfrågor

- Anser Ni att åtgärderna i den föreslagna ramen är tillräckliga för att påskynda den industriella kapaciteten och avkarboniseringen inom strategiska sektorer i EU och samtidigt ge tillräckligt starka efterfrågesignaler och tillräcklig investeringssäkerhet för att återställa konkurrenskraften hos EU:s strategiska industrier?
 - Anser Ni att de föreslagna riktade kriterierna för europeisk preferens och koldioxidsnålhet i de offentliga utgifterna på ett ändamålsenligt sätt kan stödja strategiska sektorer när det gäller att bevara och utöka tillverkningskapaciteten inom EU, med minsta möjliga ytterligare administrativa börda?
-